

DEBATT

LANDBRUK

Nye muligheter for landbruket med Klimakur

I Fædrelandsvennen (15.07) kommer Tellef Inge Mørland (Ap) med en klar advarsel mot å ta norsk landbruk i en klimavennlig retning.

FOTO: JON ANDERS SKAU

● I likhet med Mørland ønsker ikke Dyrevernalliansen å avvike norsk landbruk. Det må imidlertid erkjennes at det norske kjøttkonsumet er om lag tre ganger høyere enn hva FN har definert som bærekraftig.

Hovedutfordringen er at norske bønder i all hovedsak produserer kjøtt og fôr. Dersom kjøttproduksjonen nedskaleres kan Norge mer enn doble dagens produksjon av matkorn. Beregninger viser også at den norske produksjonen av grønnsaker minst kan femdobles.

Høyt kjøttkonsum og intensivt landbruk har alvorlige konsekvenser for dyrevelferden. Norske husdyr er avlet til å vokse fort og produserer mye kjøtt, egg og melk. Intensiv avl og trang plass gir dyrene adferdsforstyrrelser, skader og sykdommer. Dyrevernalliansen arbeider derfor for å snu norsk landbruk i mer dyrevennlig retning. Kjøttforbruket må ned, og forbrukerne må få mulighet til å velge mat fra dyr med bedre dyrevelferd.

Det er godt dokumentert at matberedskapen ikke vil ta stor skade av at landbruket blir mer klima- og dyrevennlig. Klimakur skisserer at dersom kjøttforbruket reduseres med 25 prosent, vil nedgangen i selvforsyningen være på kun to til tre prosent. Å undersøke hvilke muligheter gårdeene på Agder har til å produsere korn og grønt, er altså et fremtidsrettet tiltak.

Det finnes naturligvis store mengder jordbruksareal som ikke har høy nok kvalitet til å kunne utnyttes til matproduksjon. Derfor er det også viktig å tilrettelegge for økt bruk av beite. Antall dyr på beite har på landsbasis blitt redusert drastisk over de siste ti årene, og en stor andel av føret til norske drovtiggere er i dag importert fra utlandet. Norge importerer nå hvert år om lag 1.000.000 tonn kraftfôr til husdyrproduksjon. Dyrevernalliansen har derfor kartlagt mulighetene for å la flere kyr gå på utmarksbeite. Teoretisk kan antall beitedyr på landsbasis minst fordobles.

Minst mange gårder som forsvinner og kommer til på Agder i løpet det neste tiåret avhenger i stor grad av hvilke rammer politikerne legger for fremtidig drift. Det trengs aktiv kanaliseringsspolitikk, kombinert med offensi-

ve tilskudd til omlegging og omstilling. Gevinsten kan bli et mer bærekraftig landbruk med både bedre dyrevelferd og lavere klimapåvirkning.

CHRISTIAN DANIELSEN,
Politisk rådgiver, Dyrevernalliansen

HELSE

Når de ideelle taper, taper pasientene!

I over 100 år har frivillige og ideelle aktører vært en uvurderlig del av helsetjenestene våre.

FOTO: NTB SCANPIX

● Ofte har de også gått foran, etablert tilbud der de har sett et behov, for det offentlige har gjort det. Jobben LHL har gjort for hjerte- og lungesyke, Sanitetskvinnene for kvinnehelse eller Blå Kors for rusavhengige har endret livet til det bedre for titusenvis av mennesker. De er bare tre av et utall organisasjoner som hver dag bidrar til at vi kan leve gode liv.

Under koronaen har imidlertid mange av disse virksomhetene måttet stenge ned eller redusere sin aktivitet. Redusert behandlingsskapasitet har medført milliontap. Et tap som i neste runde går utover pasientbehandlingen.

Derfor vedtok et enstemmig storting 7. april i år at ideelle organisasjoner og stiftelser skulle få dekket sine ekstrakostnader på grunn av koronaen, noe de kommersielle allerede har fått. Dessverre venter disse ideelle aktørene fortsatt på at regjeringen skal komme med en løsning for de.

Nå har regjeringen sagt at de ideelle aktørene innen helsesektoren, må gå i dialog med helseforetakene. Det kan fort bli en Davids kamp mot Goliat, for en liten ideell aktør. Her må regjeringen heller raskt få på plass nasjonale retningslinjer for hvordan de ideelle skal kompenseres.

Stortinget har sagt at man ønsker flere ideelle aktører inn i velferdstjenestene våre. Det har regjeringen vært enig i. Da er det pussig at man ikke gjør sitt ytterste for at de ideelle skal overleve den globale pandemien vi står oppi. Paradoxet kommer særlig godt frem når regjeringa for lenge siden fikk på plass en egen søkbar ordning for de kommersielle aktørene, mens de ideelle fortsatt venter i det ussive på en løsning for de.

Nylig besøkte jeg Helsehuset til Sanitetskvinnene på Lørenskog. Der har de drevet siden 1967, og gir et helt unikt opptreningstilbud for personer med langt utviklet MS, slik at folk kan greie seg selv litt mer, litt lengre. Nå forteller de om stor usikkerhet og at de ytterste konsekvens kan gå kon-

kurs, om ikke man nå får på plass en løsning for hvordan de ideelle aktørene skal kompenseres på grunn av koronaviruset.

Arbeiderpartiet heier på de ideelle organisasjonene. Vi vil ikke sitte stille og se på en situasjon der ideelle må redusere eller i verste fall avvikle gode tilbud i helsevesenet vårt, fordi regjeringen somler med å finne en løsning. Samtidig har altså de kommersielle aktørene på helsefeltet fått forutsigbarhet og sine søkbare støtteordninger for lenge siden. Koronaviruset må ikke få ta livet av frivilligheten og de ideelle aktørene. Taper de ideelle, taper også pasientene. Derfor må regjeringen løse denne saken nå!

TELLEF INGE MØRLAND,
stortingsrepresentant for
Arbeiderpartiet, medlem i helse- og omsorgskomiteen

MDG

Vi kan ikke pumpe sykepleiere opp av Nordsjøen

MDG går inn i valgkampen med budskapet der de vil legge ned hele den norske oljeindustrien, noe som igjen vil føre til kollaps i finansnæringen og en velferdsstat på vei rett ut stupet.

● Det er vell neppe bare Demokratene i Norge som begynner å bli mektig lei av denne retorikken, der en sjikanerer tusenvis av kvinner og menn som gjør en kjempjobb for fedrelandet, der de bl.a. sørger for at den norske velferdsstaten fortsatt er bærekraftig på sikt! Denne fantasi-politikken er nærmest tatt ut av boken til norske folkeeventyr samlet av Asbjørnsen og Moe. Problemet til MDG er at Asbjørnsen og Moe er langt mer troverdige enn hva MDG serverer i denne valgkampen, en hån mot norske arbeidsplasser!

Ja, når det er sagt, så er Demokratene enige i at det grønne skiftet kommer, og at det er nødvendig med de miljøutfordringene som vokser i omfang.

MDGs problem er at de tror de er på hugget og har en moderne opplysende politikk – men det har de ikke. MDG snakker om at når store deler av næringslivet er lagt ned, så skal vi leve av og produsere miljøteknologi som ikke engang er på tegnebrettet. Har galskapen ingen ende? Demokratene mener at skal vi få til et reelt grønt skifte, så er det viktig nettopp å ha med på laget disse miljøene som kapitalkraftene i oljeindustrien, ikke minst finansnæringen, og som på sikt er like interessert i at det grønne skifte skal lykkes! Rasering av det norske næringslivet kan da ikke være noen løsning på dagens miljøutfordringer? Her har Demokratene full støtte fra forskermiljøet ved NTNU.

TJERT LARSEN,
sentralstyremedlem Demokratene i Norge

FORNYBAR ENERGI

Gunstigere rammevilkår vil gjøre norsk vannkraft i stand til å investere i nye lønnsomme prosjekter som kommer storsamfunnet til gode, skriver innsenderen.

FOTO: TORBJØRN WITZØE

Kraft og vilje til fornybar framtid

Alle vil ha mer fornybare løsninger, men skal vi få det til må vi få selve motoren i gang.

Det må rett og slett bli lønnsomt for kraftbransjen å bygge nye løsninger. Ferske signaler fra Stortinget tyder på at det ligger til rette for dette.

Kraftselskaper er akkurat som andre selskaper, opptatt av resultater som skapes og verdien vi kan gi våre eiere. Det handler om prisen på kraft og hvor effektive vi er, men også hvor mye av overskuddet vi må levere samfunnet i form av skatt. Det å forvalte arvesølv forplikter. Vi som er ansatte i kraftselskapene er stolte av at vi leverer betydelige inntekter til samfunnet basert på felleskapets formue. Vi kan levere mer, men da må selskapene vi jobber i ha en beskatning som skaper lønnsomhet. I dag har vi en grunnrenteskatt som treffer så nærmest hardt at det faktisk er tilfeller av investeringer som hadde vært samfunnsøkonomisk lønnsomme, men som ikke blir gjennomført eller lagt på is fordi det rett og slett ikke blir lønnsomt for selskapet.

Koronakrisen har forsterket denne situasjonen. Beregninger viser et fall i strømprisen for 2020 sammenlignet med 2018 på mer enn 50 prosent. Det sier seg selv at dette er noe som vil sette et press på lønnsomheten i prosjekter og i kraftselskapene. Her ligger dilemmaet: Hvis det ikke er lønnsomt for selskapene så vil prosjekter som kan utløse verdier på sikt bli skrinlagt. Det vil kunne minke utbyttet fra selskapene til stat og kommune. I krisepakken som regjeringen og Stortinget har levert, er det mange gode tiltak for et grønnere og mer bærekraftig Norge. På en måte er det et forståelig ønske at skattesystemet skal være mest mulig forutsigbart, og ikke endres over natten. Men det er nå ingen sammenheng mellom politisk vedtatte ambisjoner for elektrifisering og grønne løsninger, og de faktiske rammevilkårene for bruk av vannkraft. Nå er det på tide å skape

sammenheng mellom ambisjoner og faktisk politikk!

I krisetid er det viktig at samfunnet stiller opp for å sikre selskaper og arbeidsplasser. Det vi ønsker er bedre vilkår for vannkraft som en av de største ressursene og mest produktive næringene vi har. Til forskjell fra de fleste andre næringer er selskapene vi jobber i, i all hovedsak offentlig eid. Et gunstigere skatteregime vil ikke gjøre at inntekter forsvinner fra fellesskapet. Isteden vil det utløse økt virksomhet og større verdier for våre eiere – som de kan bruke på velferd, helse og skole.

Kraftbransjen er godt rustet til å bli motoren for en ny grønn framtid. Akkurat som i andre næringer har ny teknologi gjort det mulig å utvikle nye tjenester og forretningsmodeller – og investeringer i ansattes kompetanse gjør at vi kan realisere mer for flere. Flere lønnsomme prosjekter for kraftbransjen vil resultere i mer penger i kassen til stat og kommune, samtidig som vi kan bidra til å elektrifisere Norge og Europa.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i juni ble det klart at Arbeiderpartiet og Senterpartiet går inn for å endre grunnrenteskatten slik at investeringer i vannkraft blir mer lønnsomt. I tillegg har Fremskrittspartiet nylig fremmet et representantforslag om det samme. At det nå er et politisk flertall på Stortinget som vil jobbe for dette, er svært gode nyheter som både selskapene og ansatte i kraftselskapene har ønsket i mange år.

Nå som Norge trenger en skikkelig omstart er det viktig å kunne se på hvilke næringer og selskaper som kan stå for nye, grønne jobber. Gunstige rammevilkår vil gjøre norsk vannkraft i stand til å investere i nye lønnsomme prosjekter som kommer storsamfunnet til gode. Kanskje har vi likevel politikere som maktet å realisere uttalte ambisjoner gjennom faktiske endringer. Det innebærer i så fall store muligheter som vi nå ikke bør gå glipp av.

LASSE LUNDSHOLT,
konsernitiltsvalgt i Agder Energi for
Negotia – et forbund i YS